

D ů v o d y: Podáním adresovaným okr. úřadu v P. a došlým tam dne 6. října 1930 žádali Jiří M. a spol., aby výpověď daná jim st-lkou jako deputátníkům při jejím hospodářství dne 1. října 1930 ke dni 1. listopadu 1930 bez udání důvodů byla okr. úřadem prohlášena neplatnou a st-lka uznána povinnou přijati je zpět do zaměstnání, ježto st-lka nemá proti nim nijakého zákonitého důvodu pro propuštění ze zaměstnání.

Okr. úřad v P. tuto stížnost a žádost výměrem z 15. října 1930 na základě § 62 zák. čl. XLV:1907 zamítl s odůvodněním, že žadatelé udali, že jejich zaměstnavatel Evžen K. v září 1930 zemřel, a že podle cit. zák. § 41 v takovém případě trvá služební poměr toliko do konce hospodářského roku, totiž do 1. listopadu, ke kterémuž dni byla výpověď správně dána.

Nař. rozhodnutím ze 6. listopadu 1930 vyhověl žal. úřad odvolání žadatelů a zrušil výměr v odpor vzatý jako zmatečný s odůvodněním, že zde byla dána výpověď z příčiny uplynutí smluvní doby ve smyslu § 41 odst. 2 zák. čl. XLV:1907 a nikoli za trvání služebního poměru z důvodů uvedených v § 42 nebo 45 téhož zák. čl., a že proto nebyl příslušným k rozhodnutí okr. úřad, nýbrž okresní paritní komise podle § 1 nař. min. pro Slov. č. 64/1920/9650 prez. ze 14. října 1920.

O stížnosti uvažoval nss takto:

Názor žal. úřadu o příslušnosti okr. paritní komise je mylný.

V § 5 nař. min. pro Slov. ze 14. října 1920 č. 64 č. j. 9650 pres., uveřejněného v Úředních Novinách dne 16. října 1920 č. 35, stanovena je příslušnost paritní komise pro rozhodování o platnosti výpovědí daných ve smyslu §§ 1 až 3 téhož nař. Zde citovány jsou však pouze spory naznačené v §§ 40, 42 a 45 zák. čl. XLV:1907, nikoli však případy uvedené tamtéž v § 41.

Žal. úřad v souhlase se st-lkou vycházel z předpokladu, že v daném případě šlo o spor ve smyslu § 41 odst. 2 cit. zák. článku, a tu nemohl příslušnost paritní komise opřít o ustanovení § 5 cit. nař. Na obdobě zákonného předpisu, jak o ní se zmiňuje odvodní spis, nelze pak vůbec založiti rozhodovací pravomoc úřadu. To vyslovil nss v nál. Boh. A 5753/26.

Bylo proto nař. rozhodnutí, které ruší rozhodnutí nižší stolice jedině z důvodu, že k rozhodování podle názoru žal. úřadu byla příslušna okr. paritní komise a nikoli úřad, který je vydal, zrušeno pro nezákonnost.

Č. 10.987.

Pojištění pensijní: * Povaha kočovného orchestru ve smyslu § 2 odst. 1 bodu 5 zák. č. 89/1920 Sb. o pensijním pojištění, nepomáhá již tím, že zaměstnanci jeho byli zavázáni účinkovati v orchestru jen pro určité stanoviště.

(Nález ze dne 9. ledna 1934 č. 21.320/33.)

V ě c: František K. v D. proti ministerstvu sociální péče o pojistnou povinnost pensijní.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Zemská úřadovna II. Všeobecného pensijního ústavu v Praze prohlásila výměry ze 13. května a 17. června 1925, že Josef S., August T., Irma M. a Karel L. v zaměstnání svém u st-le, kapelníka v D., jsou, a to Josef S., August T. a Irma M. od 1. února 1925 a Karel L. od 1. března 1925 povinnými pojištěním podle zák. ze 16. prosince 1906 č. 1 ř. z. z r. 1907 a cís. nař. z 25. června 1914 č. 138 ř. z. a zák. z 5. února 1920 č. 89 Sb. Současně zařadila je do XVI. třídy služného a předsala příslušné premie.

Proti těmto výměrům podal st-l odpor. Zsp v Praze výměrem z 20. května 1926 odporu vyhověla a zrušila nař. výměry, poněvadž zmínění hudebníci nejsou ve služebním poměru ke st-li (§ 33 odst. 3 zák. č. 89/1920 Sb.).

Proti tomuto výměru podala odvolání zemská úřadovna II. Všeobecného pensijního ústavu v Praze, kterému žal. úřad nař. rozhodnutím vyhověl a zrušiv tento výměr uvedl opět v platnost příslušné výměry zemské úřadovny II. z těchto důvodů:

»Podle smlouvy z 11. ledna 1925, uzavřené mezi st-lem a Karlem Sch., majitelem hotelu »Post« v D., zavázal se st-l jako kapelník koncertovati se svým 5členným salonním orchestrem v Sch.-ově hotelu. Ve smlouvě určena přesně doba, po kterou musí kapela hráti, a bylo sjednáno, že st-l obdrží měsíčně 400 Kč jako režijní příspěvek a spolu s hudebníky zdarma byt a zaopatření. Mimo to vyhraženo st-li právo vybírat při koncertech za hosta 1.10 Kč, pokud se týče 1.50 Kč jako příspěvek na hudbu. S jednotlivými hudebníky orchestru uzavřel smlouvy sám st-l. V těchto smlouvách z 15. února 1925 garantoval st-l jednotlivým hudebníkům služné 650 Kč, pokud se týče 750 Kč vedle volného zaopatření a bytu a zavázal se hraditi jim cestovné do místa zaměstnání. Též z výpovědí hudebníků J. S., I. M., A. T. a K. L. jest patrné, že do služeb byli přijati st-lem a nikoli K. Sch.-em, že st-l sám hradil jim cestovné do místa zaměstnání a ručil jim za řádné vyplácení garantovaných částek. Tyto garantované částky (20 Kč denně) vyplácel hudebníkům st-l, jak patrné z jeho vlastní výpovědi, z výtěžku vstupného, které byl oprávněn vybírat na základě smlouvy s K. Sch.-em. Přbytek ze vstupného zůstal st-li, který se zavázal z něho vypláceti hudebníkům garantované částky v dobách, kdy příjem na vstupném byl menší a nestačil k tomu, aby garantované částky mohl vyplatiti. Podle výpovědi shora jmenovaných svědků pouze st-l dával jim příkazy při koncertování a sám měl právo je propustiti. Tomu nasvědčuje i vlastní výpověď st-le z 8. srpna 1930, v níž uvádí, že hudebník J. S. dal jemu výpověď, v důsledku čehož dostal on sám pak od Karla Sch. výpověď, ježto mu orchestr po odchodu J. S. nevyhovoval. Z částky 400 Kč, kterou st-li vyplácel K. Sch. jako režijní příspěvek, opatroval st-l potřebné noty, rovněž příspěvky nemocenské hradil st-l sám z částky 400 Kč, případně ze vstupného. St-l opatroval sám též tištěný seznam hudebních čísel (programy), jehož výtisk byl na každém stole položen. Daň ze zábavy vy-

bíral st-l podle vlastního udání od hostů s příspěvkem na hudbu a odváděl ji obci. Z uvedeného dlužno souditi, že zaměstnavatelem Josefa S., Augustina T., Irmu M. a Karla L. ve smyslu ustanovení § 33 odst. 3 zák. č. 89/1920 Sb. byl st-l a že jmenovaní hudebníci byli pouze vůči němu ve služebním poměru, nikoliv k majiteli hotelu Karlu Sch.-ovi. St-le postihují tudíž všechny povinnosti a závazky, které cit. pensijní zákon ukládá zaměstnavatelům, zejména placení premií, ač majitel hotelu K. Sch. zásadně ručí s ním jako podnikatel za premie rukou společnou a nerozdílnou. Ustanovení § 2 odst. 1 bodu 5 pens. zák. č. 89/1920 Sb. o vynětí zaměstnanců kočovných orchestrů z pojistné povinnosti nepřichází v daném případě v úvahu. Cit. ustanovení vztahuje se pouze na orchestry, které putující jako celek od místa k místu provozují hudbu bez pevného stanoviště. V daném případě však byli jak st-l sám vůči K. Sch., tak i jednotliví hudebníci vůči st-li smluvně zavázáni koncertovati výhradně v Sch.-ově hotelu »Post« a po výpovědi Josefa S. a st-le se orchestr rozešel. Nelze proto orchestr st-le považovati za orchestr ve smyslu cit. ustanovení.«

O stížnosti na toto rozhodnutí uvažil nss toto:

Žal. úřad vyslovil jednak, že zaměstnavatelem Josefa S., Augusta T., Irmu M. a Karla L. podle § 33 odst. 3 zák. o pensijním pojištění č. 89/1920 Sb. byl st-l a že jmenovaní hudebníci byli pouze vůči němu ve služebním poměru, jednak že orchestr st-le nelze považovati za kočovný orchestr ve smyslu § 2 odst. 1 bodu 5 cit. zák., který jako celek od místa k místu se provozuje bez pevného stanoviště. K závěru, že nejde o orchestr ve smyslu právě cit. ustanovení, dospěl žal. úřad proto, poněvadž v daném případě jak st-l vůči Karlu Sch., tak i jednotliví hudebníci vůči st-li byli smluvně zavázáni koncertovati výhradně v Sch.-ově hotelu »Post« a poněvadž po výpovědi dané Josefem S. a st-li se orchestr rozešel.

Stížnost nehájí již stanoviska, jež zastával st-l v řízení správním, že hudebníci Josef S., August T., Irma M. a Karel L. nebyli ve služebním poměru ke st-li, nýbrž k majiteli hotelu Karlu Sch. a obrací se jen proti onomu výroku, jímž žal. úřad neuznal uvedené osoby za zaměstnance kočovného orchestru ve smyslu § 2 odst. 1 č. 5 zák. č. 89/1920 Sb. z pojistné povinnosti vyňaté. Nss uznal stížnost důvodnou.

Podle § 2 odst. 1 č. 5 zák. č. 89/20 Sb. jsou z pojistné povinnosti tohoto zák. vyňati všichni zaměstnanci kočovných divadel, kočovných orchestrů a podobných kočovných podniků, kočovní artisti, byť i vystupovali na jevištích stálých. Zákon sám pojmu »kočovný podnik« blíže ne-definuje; musil tedy nss přihlídnouti k obecnému významu tohoto slova.

Podle toho za kočovný podnik jest považovati takový podnik, který, putuje z místa na místo, je provozován bez pevného stanoviště. Povahy kočovného podniku, pro jehož posouzení nemůže býti bez významu obsah oprávnění podnikateli uděleného, nepozbývá zejména již tím, že se podnikatel snad i smlouvou zaváže na určitém místě působiti po delší dobu, třebaž na výpověď, pokud jen z okolností konkrétního případu není patrné, že na tomto místě má býti podnik již trvale provozován. S tohoto hlediska je pak bez právního významu, zdali si podnikatel pro

určité místo zaměstnance teprve zjednává a je, skončiv svoji činnost na tomto místě, zase propustí; neboť záleží tu právě jen na řečené povaze podniku samého.

Zák. č. 89/1920 Sb. ve shora cit. ustanovení označil kočovný orchestr za kočovný podnik, jehož zaměstnanci jsou z pojistné povinnosti vyňati. Bylo pak povinností žal. úřadu, aby otázku, zda v daném případě lze označiti orchestr st-lův za podnik kočovný, posoudil s hlediskem výše uvedených. Žal. úřad, zodpovídaje si otázku právní povahy kočovného podniku, v daném případě však vycházel patrně z právního názoru, že orchestru st-lovu se povahy kočovného podniku již proto nedostává, že orchestr byl v kritické době podle ujednání na určitém místě provozován. Než názor ten je podle toho, co shora uvedeno, právně mylný.

Č. 10.988.

Pojištění úrazové: I. Pojistné povinnosti úrazové podléhá truhlářský podnik, ve kterém se sice většina prací koná ručně v dílně majitelově, avšak část jejich se pravidelně provádí na strojovém zařízení podniku družstva truhlářů, třeba podnik posléze zmíněný je od dílny na prvním místě uvedené místně oddělen. — II. Úrazová povinnost pojistná závisí za podmínek v zákoně stanovených na užívání hnacího přístroje a nevyžaduje, aby zaměstnanci in concreto byli vydáni nebezpečí spojenému se strojovou prací. — III. Konání prací jen mimochodem jest opakem trvalého konání prací; trvalost není totožná s nepřetržitostí.

(Nález ze dne 9. ledna 1934 č. 22.534/33.)

Prejudikatura: ad I.: Boh. A 6068/26; ad II.: Boh. A 1518/22, 6068/26, 7564/28; ad III.: Boh. A 6068/26.

Věc: František P. v J. proti ministerstvu sociální péče o úrazové pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Zařadovacím výměrem z 10. listopadu 1924 uznala Úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy podnik Františka P., mistra truhlářského v J., podle zák. o úrazovém pojištění dělnickém za pojištěním povinný a zařadila jej od 1. února 1920 pod titul 426 »truhlářství neužívající motorů« do nebezpečenské třídy III. a nebezpečenského procenta 14.

Nař. rozhodnutím nevyhovělo min. soc. péče v pořadu instančním odvolání st-lovu s tímto odůvodněním:

»Podle výsledku doplněného a odvolatelem nepopřeho šetření prováděl František P. ruční truhlářství v J., avšak za účelem obrábění dřeva ze svého truhlářství užíval strojů podniku Strojního družstva truhlářů a dřevoprábějících řemesel v J., místně vzdáleného, tím způsobem, že docházel do tohoto strojního podniku a tam obstarával práce obrábění dřeva. Strojní družstvo truhlářů a dřevoprábějících řemesel v J., jehož byl P. podílníkem, mělo za účel podporovati své členy v jejich živnosti, zřídit společnou dílnu, opatřenou obrábějícími stroji, se sušárnou a skladištěm, a propůjčovati jim obráběcí stroje za poplatek valnou hro-